

«EURASIAN JOURNAL OF PHYSICS AND FUNCTIONAL MATERIALS» ЖУРНАЛЫНЫҢ РЕДАКЦИЯЛЫҚ САЯСАТЫ

Журнал Комитеттің ұсынымдарын басшылыққа алады жарияланымдар этикасы бойынша (COPE) ғылыми еңбектерді журналдарда жариялауға қатысты. Қолжазбаны осы журналға жіберу арқылы сіз барлық авторлардың оның мазмұнымен танысып, мақұлдағанына және оның журнал саясатына сәйкес келетініне келісесіз.

Жарнама

Журнал үшінші тұлғалардың жарнамаларын қабылдамайды.

Аффилиация

Авторлар барлық тиісті ақпаратты ашуы керек үлестестіктер, мақұлдауды, демеушілікті немесе зерттеу процесіне қатысуды көрсету. Зерттеуге қатысы жоқ мақалалар үшін авторлар өздерінің ағымдағы институционалдық байланыстарын көрсетуі керек. Егер авторлар авторлық критерийлерге сәйкес келсе, өзгеріс үлестестіктер оларды жарияланымнан алып тастауды талап етпейді.

Апелляциялар мен шағымдар

Егер сізде мақаланы рецензиялауға немесе авторлыққа қатысты мәселелер туындаса, оларды бас редакторларға хабарлаңыз. Бұл жарияланғаннан кейін туындаған сұрақтар болуы мүмкін. Бас редакторлар бұл мәселелерді алдымен барлық мүдделі тараптардан ақпарат жинап, содан кейін Комитет белгілеген академиялық этикалық ережелерге сәйкес тиісті шараларды қабылдау арқылы зерттейді жарияланымдар этикасы бойынша (COPE). Рецензиялау немесе жариялау процесі уақытша тоқтатылуы мүмкін мәселені қарау. Шағым бас редакторға қатысты болған жағдайда, редакциялық алқа тергеуді өз мойнына алады, ал редакциялық алқаның аға мүшесі процесті басқарады және тиісті шараларды ұсынады.

Алғыс хаттар

"Алғыс" бөлімі зерттеуге үлес қосқан, бірақ авторлық критерийлерге сәйкес келмейтін тұлғаларға немесе ұйымдарға алғыс білдіреді. Ризашылықты дұрыс білдіру ашықтықты қамтамасыз етеді және зерттеуді жүргізуге көмектескендерге құрмет көрсетеді.

Авторлық

Авторлық зерттеудің тұжырымдамасын немесе дизайнын, деректерді жинауды, талдауды және интерпретациялауды қоса алғанда, зерттеуге елеулі үлестерге негізделуі керек. Барлық авторлар қолжазбаны құрастыруға немесе редакциялауға қатысып, басылымның соңғы нұсқасын мақұлдауы керек болатын.

Авторлық критерийлерге сәйкес келмейтін, бірақ техникалық қолдау көрсету немесе қаржыландыру сияқты басқа жолдармен үлес қосқан тұлғалар "Алғыс" бөлімінде көрсетілуі керек.

Авторлық құқықтағы кез келген өзгерістер, соның ішінде толықтырулар, жоюлар немесе тапсырыстың өзгерістері, мақаланы жібермес бұрын немесе оны қабылдағаннан кейін, редакцияға ресми сұрау салумен барлық авторлармен негізделуі және мақұлдануы тиіс. Журнал жоқ, қонақ немесе құрметті авторлықты жою үшін этикалық нұсқауларды сақтайды.

Авторлық құқыққа қатысты даулар ұсыныстарға сәйкес қаралатын болады COPE (Жариялау этикасы жөніндегі комитет).

Мақаланың авторлығына енгізілген кез келген өзгерістер, жарияланғанға дейін немесе жарияланғаннан кейін, барлық авторлардың келісімін талап етеді. Бұған авторларды тізімге қосу немесе жою кіреді. Хат алмасуға жауапты автор барлық серіктестерден растауды алуға және өзгерістің себебін егжей-тегжейлі түсіндіруге міндетті. Егер мақала жарияланғаннан кейін авторлықты өзгерту қажет болса, жарияланғаннан кейін қатені түзету туралы хабарлама жіберіледі. Кез келген өзгертулер белгіленген авторлық критерийлерге сәйкес келуі керек. Мақала қабылданғаннан кейін авторлар тізіміне елеулі өзгерістер енгізу туралы өтініштер дәлелді себептер немесе әрбір автордың қосқан үлесі туралы нақты дәлелдер болмаған жағдайда қабылданбауы мүмкін.

Авторлық критерийлер

Автор мәртебесін алу үшін тұлға келесі критерийлердің барлығына сай болуы керек:

-**Елеулі үлес.** Автор шығарманың тұжырымдамасына немесе дизайнына, деректерді жинауға, талдауға немесе интерпретациялауға елеулі үлес қосуы керек.

- **Қолжазбаны құрастыру немесе редакциялау.** Автор қолжазбаны құрастыруға немесе оның интеллектуалдық мазмұнын сыни редакциялауға қатысуы керек еді.

-**Түпкілікті бекіту.** Автор қолжазбаны жібермес бұрын оның соңғы нұсқасын қарап шығып, мақұлдауы керек.

-**Жауапкершілік.** Автор шығарманың дәлдігі мен тұтастығын қамтамасыз ете отырып, оның барлық аспектілері үшін жауапкершілікті өз мойнына алуға келісуі керек.

Осы критерийлерге сәйкес келмейтін авторларды "Алғыс" бөлімінде атап өту керек. Журнал "жоқ", қонақтарға немесе құрметті авторлыққа жол бермеу үшін авторлық этиканы қатаң сақтайды.

Авторлық құқық тәртібі қолжазбаны зерттеуге және дайындауға қосқан жеке үлеске сәйкес болуы керек. Авторлық тәртіпті өзгерту барлық авторлардың келісімімен ғана мүмкін болады.

Журналда қолжазбаға енгізуге болатын авторлардың максималды саны белгіленеді. Бұл шектеу мекеменің түрі, қызмет саласы және қатысу деңгейі сияқты факторлармен анықталады. Егер қолжазбадағы авторлардың саны осы шектен асып кетсе, негіздеме қажет.

Салым туралы мәліметтер

Авторлар қолжазбаға қосқан үлестерінің толық сипаттамасын ұсынуы керек. Бұл үлестерді концептуализация, зерттеуді жобалау, интеллектуалдық мазмұнды анықтау, әдебиеттерге шолу, клиникалық немесе эксперименттік зерттеулер, деректерді жинау, талдау, статистикалық бағалау, қолжазбаны құрастыру, редакциялау және рецензиялау сияқты тиісті салалар бойынша жіктеуге болады.

Әрбір автордың жеке үлестері жарияланған мақаламен бірге нақты құжатталатын болады. Сонымен қатар, кем дегенде бір автор тағайындалған "кепілгер" ретінде әрекет ете отырып, әзірлеу мен жариялаудың барлық кезеңдерінде жұмыстың тұтастығы үшін ортақ жауапкершілікті өз мойнына алуы керек.

Авторлардың міндеттері

Ерекшелік және этикалық мінез-құлық – Авторлар өз жұмыстарының түпнұсқа, плагиатсыз және ешкімнің авторлық құқығын бұзбауын қамтамасыз етуі керек. Дереккөздерді міндетті түрде көрсету.

Дәлдік пен тұтастық – Авторлар нақты деректерді ұсынуға және өз тұжырымдарының дұрыстығын қамтамасыз етуге жауапты. Деректерді бұрмалауға, бұрмалауға немесе іріктеп ұсынуға қатаң тыйым салынады.

Авторлықтың ашықтығы – Аталған авторлардың барлығы журнал критерийлеріне сай болуы керек. Авторлар тізіміндегі кез келген өзгерістер (қосу, жою немесе қайта реттеу) барлық бірлескен авторлармен негізделуі және мақұлдануы тиіс.

Мүдделер қақтығысын ашу. Авторлар зерттеуге немесе оны түсіндіруге әсер етуі мүмкін кез келген қаржылық, институционалдық немесе жеке мүдделер қақтығысын ашуы керек.

-Этикалық мақұлдау және келісім. Адамдарды немесе жануарларды қамтитын зерттеулер үшін авторлар тиісті нұсқауларды орындай отырып, қажетті этикалық мақұлдауларды және ақпараттандырылған келісімді алуы керек.

-Деректердің қолжетімділігі – Авторлар сұраныс бойынша бастапқы деректерді, әдістемелерді немесе тексеру үшін қосымша материалдарды ұсынуға дайын болуы керек.

-Түзетулер мен теріске шығарулар. Егер автор жарияланғаннан кейін елеулі қатені немесе дәлсіздікті анықтаса, ол қажет болған жағдайда түзету немесе теріске шығару үшін журналға дереу хабарлауы тиіс.

Дәйексөздер

Ғылыми еңбектерде өзекті, өзекті және дәлелденген әдебиеттерге сілтемелер болуы керек. Авторлар мүмкіндігінше өз талаптарын растау үшін рецензияланған дереккөздерге басымдық беруі керек. Шамадан тыс немесе орынсыз нәрселерден аулақ болу маңызды өзіндік дәйексөз келтіру және бір-бірінің жұмысын жасанды түрде келтіретін топтар арасындағы ынтымақтастық туралы келісімдер. Мұндай тәжірибе академиялық адалдықтың бір түрі болып табылатын дәйексөздерді манипуляциялау түрінде болуы мүмкін.

Қосымша ұсыныстар алу үшін авторлар ұсыныстарға жүгіне алады COPE дәйексөз келтірумен айла-шарғы жасау бойынша (<https://doi.org/10.24318/cope.2019.3.1>). Зерттеуге қатысы жоқ мақалалар, мысалы, шолулар немесе пікірлер үшін, келтірілген дереккөздердің өзектілігін және тақырып бойынша жүргізіліп жатқан зерттеулерге немесе ғылыми дискурстарға теңдестірілген шолуды қамтамасыз ету маңызды. Авторлар қандай да бір нақты зерттеу тобына, ұйымға немесе журналға негізсіз артықшылық бермеуі керек. Дереккөзге сілтеме жасаудың орындылығына күмән туындаған жағдайда, түсініктеме алу үшін журнал редакциясына хабарласу ұсынылады.

Мүдделер қақтығысы/бәсекелес мүдделер

Барлық авторлар өз жұмыстарын зерттеуге, талдауға немесе түсіндіруге әсер етуі немесе әсер етуі мүмкін кез келген қаржылық, кәсіби немесе жеке қарым-қатынастарды ашуға міндетті. Ықтимал мүдделер қақтығысы мыналарды қамтиды, бірақ олармен шектелмейді:

-Қаржылық қолдау (гранттар, қаржыландыру, жұмысқа орналасу, төлемдер, акцияларға меншік құқығы немесе консультациялық төлемдер)

- Зерттеу нәтижелеріне әсер етуі мүмкін ұйымдармен немесе жеке тұлғалармен жеке немесе кәсіби қарым-қатынастар.

- Зияткерлік меншік құқығы немесе зерттеуге байланысты патенттік өтінімдер

Авторлар кез келген тиісті мүдделер қақтығысын көрсете отырып, мақаланы ұсыну кезінде Мүдделер қақтығысы туралы мәлімдемені ұсынуы керек. Егер қайшылықтар

болмаса, мәлімдемені қосу керек, мысалға: "Авторлар мүдделер қақтығысы жоқ деп мәлімдейді".

Журнал анықталған мүдделер қақтығысы туралы қосымша ақпарат немесе түсініктеме сұрау құқығын өзіне қалдырады және кейіннен ашылмаған бәсекелес мүдделер анықталған жағдайда тиісті шараларды қолдана алады.

Клиникалық зерттеулерге демеушілік

Мүдделер қақтығысы (ДАР) сыртқы факторлар бейтараптылыққа немесе объективтілікке әсер етуі мүмкін кезде туындайды зерттеулер немесе оның бағалары. Авторлар үшін кез келген ықтимал мүдделер қақтығысын, тіпті олар жұмысқа әсер етпесе де, ашу, негізделген шешімдердің қабылдануын қамтамасыз ету өте маңызды.

Ықтимал мүдделер қақтығысын ашу міндетті түрде жариялауға немесе рецензиялау процесіне қатысуға кедергі келтірмейді. Дегенмен, күмән туындаған жағдайда, авторлар ықтимал мүдделер қақтығысы туралы ақпаратты ашуы немесе ашықтықты қамтамасыз ету үшін редакциядан кеңес алуы керек.

Мүдделер қақтығысы туралы хабарламау, егер кейіннен ашылмаған мүдделер қақтығысы анықталса, өтінішті қабылдамау сияқты салдарға әкелуі мүмкін. Бұл түзетулерді енгізуді, жұмысты қайта бағалауды немесе одан да ауыр жағдайларда басылымды қайтарып алуды талап етуі мүмкін.

Мүдделер қақтығысы мыналарды қамтиды:

Мүдделер қақтығысы жеке, қаржылық немесе кәсіби қарым-қатынастар автордың зерттеуіне, талдауына немесе жарияланымына әсер етуі немесе әсер ету көрінісін тудыруы мүмкін кезде туындайды. Оларға мыналар жатады, бірақ олармен шектелмейді:

-Қаржылық мүдделер — гранттар, қаржыландыру, жұмысқа орналасу, акцияларға иелік ету, роялти, роялти немесе зерттеу нәтижелерінен пайда табуы мүмкін ұйымдардың консультациялық төлемдері.

-Жеке және кәсіби қарым-қатынастар. Зерттеу нәтижелеріне әсер етуі мүмкін жеке тұлғалармен, мекемелермен немесе ұйымдармен кез келген жақын жеке қарым-қатынастар немесе байланыстар.

-Институционалдық немесе саяси ықпал ету — зерттеу нәтижелеріне жеке мүддесі бар ұйымдарға, саяси топтарға немесе реттеуші органдарға қатысу.

-Зияткерлік меншік және патенттер — зерттеу тақырыбына байланысты патенттерге, тауарлық белгілерге немесе басқа зияткерлік меншік құқықтарына меншік құқығы.

- Редакциялық көзқарас пен рецензиялаудың біржақтылығы — бәсекелес журналдың редакторы, рецензенті немесе басқарма мүшесі ретінде жұмыс істеу немесе рецензенттермен немесе жариялау процесінде шешім қабылдаушылармен қақтығыс.

Авторлар, рецензенттер және редакторлар ғылыми жарияланымдардың ашықтығы мен адалдығын қамтамасыз ету үшін барлық ықтимал мүдделер қақтығысын ашуға міндетті. Мүдделер қақтығысы болмаған жағдайда авторлар мынаны көрсетуі керек: "Авторлар мүдделер қақтығысы жоқ деп мәлімдейді".

Түзетулер, аландаушылық білдіру және теріске шығару

Журнал ғылыми деректердің тұтастығын сақтауға тырысады. Қателер, этикалық мәселелер немесе зерттеу этикасының бұзылуы анықталған жағдайда, жарияланғаннан кейін келесі принциптер негізінде тиісті түзету шаралары қабылданады:

-Түзетулер — Зерттеу нәтижелеріне, қорытындыларына немесе тұтастығына әсер етпейтін болмашы қателер (мысалы, типографиялық қателер, пішімдеу ақаулары немесе деректердің шамалы сәйкессіздігі) бастапқы мақалаға қатысты түзету туралы ресми хабарлама арқылы түзетіледі.

Аландәушылық білдіру — Егер жарияланған мақаланың тұтастығына, сенімділігіне немесе этикалық аспектілеріне қатысты елеулі күмән туындаса, бірақ түпкілікті тергеу әлі

аяқталмаса, журнал алаңдаушылық білдіруді жариялай алады. Бұл хабарлама оқырмандарға ықтимал мәселелер туралы хабарлайды, әрі қарай қарау жалғасуда.

Мақаланы кері қайтарып алу – Мақалаларда елеулі қателер, плагиат, жалған немесе бұрмаланған деректер, әдепсіз әдістер болса, кері қайтарып алынуы мүмкін зерттеулер немесе ашылмаған мүдделер қақтығысы. Мақаланы кері қайтарып алу Жарияланымдар этикасы жөніндегі комитеттің ұсынымдарына сәйкес жүзеге асырылады (COPE) және себептерін түсіндіре отырып, қайтарып алу туралы хабарламамен бірге жүреді. Түпнұсқа мақала қайтарып алу туралы нақты мәлімдемемен қолжетімді болып қалады.

Авторлар мен оқырмандарға қателер немесе мәселелер туралы редакцияға хабарлау ұсынылады. Журнал тергеу жүргізу және жарияланымдардың этикасы мен ашықтығын қамтамасыз ету үшін қажетті шараларды қабылдау құқығын өзіне қалдырады.

Кейбір жағдайларда нұсқауларға сәйкес мақалалар қайтарып алынуы мүмкін COPE (<https://doi.org/10.24318/cope.2019.1.4>) ғылыми деректердің дәлдігін сақтау үшін.

Жариялауға келісім беру

Белгілі бір адамға қатысты ақпаратты немесе суреттерді қамтитын қолжазбалар үшін жариялауға жазбаша келісім тікелей адамның өзінен немесе автордың жасы 18-ге толмаған болса, оның ата-анасынан немесе заңды өкілінен алынуы тиіс. Бұл келісім лицензияға сәйкес қарастырылып отырған тұлғаның деректерін жариялауға тікелей рұқсат беруі керек Creative Commons Attribution License 4.0, ол Интернеттегі ақпаратқа еркін қол жеткізуді қамтамасыз етеді.

Автор қайтыс болған жағдайда оның жақын туысының келісімін алу қажет. Қолжазда жариялауға жазбаша, ақпараттандырылған келісім берілгенін растайтын мәлімдеме болуы керек. Авторлар өздерінің мекемелері немесе аймақтары ұсынған келісім бланкілерін, егер бланкілерде ақпарат немесе суреттер Интернетте көпшіліктің қарауына қол жетімді болатындығы нақты көрсетілген болса, қолдана алады.

Сұрау бойынша келісім нысаны редакторға ұсынылуы керек және құпиялылыққа сәйкес қарастырылады.

Құпиялылық

Журнал зерттеудің тұтастығы мен объективтілігін қамтамасыз ету үшін рецензиялау және жариялау процесінде қатаң құпиялылық стандарттарын сақтайды. Құпиялылықтың келесі ережелері қолданылады:

Рецензиялау процесі – Журналдың редакторлары, рецензенттері мен қызметкерлері барлық ұсынылған қолжазбалар мен ілеспе хат-хабарлардың құпиялылығын сақтауға міндетті. Рецензенттерге қолжазбалардың мазмұнын жеке немесе кәсіби мақсаттарда бөлісуге, талқылауға немесе пайдалануға тыйым салынады.

Авторлар мен рецензенттердің анонимділігі – Екі жақты соқыр рецензиялау кезінде авторлар мен рецензенттердің жеке басы бейтараптылықты қамтамасыз ету үшін құпия болып қалады. Егер журнал ашық рецензиялау процесін ұстанатын болса, ақпаратты ашу саясаты нақты белгіленеді.

- Редакциялық хат алмасу. Авторлар, рецензенттер және редакторлар арасындағы кез келген хат алмасу құпия болып табылады және нақты рұқсатсыз таратылмауы керек.

-Деректерді қорғау – Авторлардың, рецензенттердің және редакторлардың жеке ақпараты деректердің құпиялылық ережелеріне сәйкес өңделеді және келісімінсіз үшінші тараптармен бөлісілмейді.

Тәртіп бұзушылық және тергеу – Қолжазбаға қатысты этикалық мәселелер туындаған жағдайда тергеу барысында құпиялылық сақталады. Дегенмен, қажет болған жағдайда тиісті ақпарат мекемелерге немесе реттеуші органдарға ашылуы мүмкін.

Авторлар, рецензенттер және редакторлар жариялау процесінде сенімділік пен адалдықты сақтау үшін берілген құпиялылық ережелерін сақтауы керек.

Авторлық құқықтарға қатысты саясат

Кім өтініш бере алады?

Авторлық құқық иелерінің(иелерінің) заңды құқығы немесе рұқсаты бар кез келген тұлға "Еуразиялық физика және функционалдық материалдар журналында" әлеуетті жарияланым үшін түпнұсқа қолжазбаны ұсына алады. Академиялық ортада авторлар, әдетте, егер олар еңбек шарты бойынша жұмыс берушіге өз құқықтарын бермесе, жарияланғанға дейін авторлық құқықтарын сақтайды.

Пайдаланушының құқықтары

"Еуразиялық физика және функционалдық материалдар журналы" — ашық қолжетімділік журналы. Пайдаланушылар келесі шарттар орындалған жағдайда мақалалардың толық мәтіндерін оқуға, жүктеуге, көшіруге, таратуға, басып шығаруға, іздеуге немесе сілтеме жасауға құқылы: CC BY 4.0. <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/> Авторлық құқық туралы мәлімдеме осы жерде баяндалған және жарияланған әрбір мақалаға енгізілген.

Ашық қолжетімділік саясаты

Журнал ашық қолжетімді басылым ретінде жұмыс істейді. Бұл пайдаланушыларға лицензия шарттарына сәйкес мақалалардың толық мәтіндерін еркін оқуға, жүктеуге, көшіруге, таратуға, басып шығаруға, іздеуге және сілтеме жасауға мүмкіндік береді Creative Commons Attribution License 4.0: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>. Бұл лицензия пайдаланушыларға материалды көшіруге, таратуға және ортақ пайдалануға, өзгертуге, түрлендіруге немесе толықтыруға, сондай-ақ оны коммерциялық мақсатта пайдалануға мүмкіндік береді.автордың және дереккөздің нұсқаулары. Атап айтқанда, туындының авторы (авторлары) мен қайнар көзі тиісті түрде көрсетілуі керек.

Автордың құқықтары

Авторлар Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетіне өз туындысына меншік құқығын, сондай-ақ оны басып шығару және тарату құқығын береді.

Деректерді бұрмалау/ойдан шығару

Ақпаратты өзгертуге немесе бұрмалауға қасақана әрекет жасау басқаларды алдауға және ғылыми зерттеулерге деген сенімге нұқсан келтіруге бағытталған ауыр құқық бұзушылық болып табылады. Мұндай әрекеттердің ауқымды және ұзақ мерзімді салдары болуы мүмкін.

Баспалардың редакторлары авторлардан өз жұмыстарында келтірілген ақпараттың дұрыстығына және сұраныс бойынша бастапқы деректердің берілуіне кепілдік береді деп күтеді. Бұл рецензенттер жұмыстың сапасын бағалай алуы және жариялау процесінің тұтастығын қамтамасыз етуі үшін қажет. Ұсынбау бастапқы деректер мақаланың қабылданбауына немесе кері қайтарылуына әкелуі мүмкін.

Зерттеу деректеріне қатысты саясат және деректердің қолжетімділігі

Зерттеу деректеріне қатысты саясат

Журнал ашықтықты қамтамасыз ету үшін зерттеу деректерімен бөлісуді ынталандырады, қайталану мүмкіндігі және академиялық қоғамдастықтағы білімді дамыту. Біз этикалық және құқықтық нормаларды ескере отырып, басқа зерттеушілерге деректерді ұсынудың маңыздылығын мойындаймыз. Осыған байланысты біз ұсынылған қолжазбаларға зерттеу деректерінің қысқаша мазмұнын енгізудің келесі ережелерін әзірледік:

Деректермен алмасуға қатысты күтулер:

Авторларға құпиялылыққа қатысты жағдайларды қоспағанда, мүмкіндігінше өз деректерін жалпыға қолжетімді етуге шақырылады, құпиялылықпен немесе құқықтық шектеулермен. Деректер нәтижелерді тексеруге және оларды әрі қарайғы зерттеулер үшін қайта пайдалануға мүмкіндік беретін етіп ұсынылуы керек.

Деректердің қолжетімділігі туралы мәлімдемелер

Авторлар өз қолжазбаларына Деректердің қолжетімділігі туралы мәлімдемені енгізуге міндетті. Бұл мәлімдемеде зерттеу нәтижелерін растайтын деректерге қай жерден қол жеткізуге болатыны анық көрсетілуі немесе бұл деректерді неліктен бөлісуге болмайтынын түсіндіруі керек. Төменде деректердің қолжетімділігі туралы қолайлы мәлімдемелердің мысалдары берілген:

Жалпыға қолжетімді деректер репозиторийлер:

Қолжазбаны ұсынған кезде авторлар деректердің қолжетімділігі туралы мәлімдемені қамтуы керек, онда мыналар көрсетілген:

- Аты-жөні репозиторийлер, деректер сақталатын жерде
- Тікелей сілтеме немесе DOI деректерге қол жеткізу үшін
- Қолданылатын болса, кез келген қолжетімділік шектеулері
- Бұл тәжірибе ашықтыққа ықпал етеді, қайталану мүмкіндігі және зерттеу нәтижелерін кеңірек тарату.

Деректер сұраныс бойынша қолжетімді:

Ағымдағы зерттеу барысында жасалған және/немесе талданған деректер жинақтары негізделген сұрау бойынша сәйкес автордан қолжетімді.

Қолжетімді деректер жоқ: Ағымдағы зерттеу барысында бірде-бір деректер жинағы жасалмаған немесе талданбаған.

Тіркеу үстеліндегі өтінімдерді қабылдамау саясаты

- Зерттеу тақырыбы мен көлемі журналдың мамандануына сәйкес келмейді.
- Жариялау этикасына, халықаралық стандарттарға сәйкес келмеуіне және плагиатқа қатысты алаңдаушылық бар (ұқсастық индексі 10%-дан асқанда көрсетілген).
- Тақырып белгілі бір салада шектеулі ықпалға немесе жаңалыққа ие болып көрінеді.
- Зерттеу дизайнының кемшіліктері бар.
- Зерттеудің мақсаты түсініксіз.
- Зерттеу құрылымында проблемалар бар, кейбір элементтер жетіспейді.
- Мәтінде грамматикалық қателер немесе стилистикалық сәйкессіздіктер бар.
- Қолжазба журналдың ұсыну талаптарына сәйкес келмейді.

Қайта жіберу/жариялау

Авторлар ұсынған кезде олардың қолжазбасы бұрын басқа жерде ұсынылмағанын немесе жарияланбағанын растауы керек. Қайта жіберу немесе жариялау әдепсіз және жол берілмейтін болып саналады. Бұл басқа тілде жарияланған мақалаларға да қатысты.

Мақалаларды ағылшын тіліне аудару сияқты қайталама жарияланымдардың рұқсат етілген нысандары үшін авторлар нұсқауларды орындауы керек COPE (<https://publicationethics.org/case/duplicate-submission>).

Редакторлардың міндеттері

Журнал және оның редакциясы Жарияланымдар этикасы жөніндегі комитет белгілеген нұсқаулар мен стандарттарды қатаң сақтайды және қолдайды (COPE; <https://publicationethics.org/>).

Редакция алқасы ұсынылған мақалалардың журнал стандарттарына сәйкестігін және олардың жариялауға жарамдылығын анықтауға жауапты. Редакция шешім қабылдаған кезде жала жабуға қатысты құқықтық нормаларды сақтай отырып, рецензенттердің ұсыныстарын ескереді, авторлық құқық және плагиат. Редакциялық шешімдер автордың

азаматтығын, ұлтын, саяси көзқарасын, нәсілін немесе сенімін ескермей, бейтарап түрде қабылданады.

Құпиялылық басты басымдық болып табылады; ақпаратты ашу заңмен немесе автордың келісімімен талап етілетін жағдайларды қоспағанда, авторлардың аты-жөні, сондай-ақ ұсынылған қолжазбалар мен рецензиялар туралы мәліметтер құпия сақталады. Редакторлар өз шешімдерінің бейтараптығын және олардың қолжазбаның тек ғылыми құндылығына сәйкестігін қамтамасыз ету үшін мүдделер қақтығысын шешуге ұмтылуы керек. Барлық редакторлар ұсынылған қолжазба туралы шешім қабылдағанға дейін кез келген ықтимал мүдделер қақтығысы туралы ақпаратты ашуға міндетті.

Редакторлар рецензиялау процесінде қатаң құпиялылықты сақтауға және қолжазба туралы ақпаратты тек тиісті авторларға, рецензенттерге, әлеуетті рецензенттерге және редакторлық кеңесшілерге ұсынуға міндетті. Оларға ұсынылған қолжазбалардың жарияланбаған материалдарын автордың тікелей рұқсатынсыз өздерінің немесе басқалардың зерттеулерінде пайдалануға тыйым салынады. Сонымен қатар, редакторлар барлық коммуникациялардың анық және кәсіби болуын қамтамасыз ете отырып, адалдық пен ашықтық стандарттарын сақтауы керек.

Зерттеуді қаржыландыру көздерін, соның ішінде қаржыландыру органының зерттеуге қатысқан-қатыспағаны туралы ақпаратты ашу өте маңызды, егер солай болса, бұл қатысудың сипаты қандай болды. Редакторлар ешқандай қаржыландыру көздерінің зерттеуге орынсыз әсер етпеуін және қаржыландыру туралы барлық ақпараттың ашық түрде ашылуын қамтамасыз етуі керек.

Журнал әділ және уақтылы рецензиялауды қамтамасыз етуге ұмтылады. Редакторлар барлық шешімдердің автордың беделіне немесе мәртебесіне емес, зерттеу сапасына негізделуін қамтамасыз ете отырып, әріптестерінің материалдарын бейтарап қарайды. Авторларға мақалаларды тапсыру ережелерінде баяндалған авторлықты анықтаудың нақты критерийлері беріледі. Редакция алқасы авторлықтың қолжазбаны зерттеуге және дайындауға елеулі үлес қосқандарды көрсетуін қамтамасыз етуге жауапты.

Әділдікті қамтамасыз ету үшін рецензенттерден объективтілік және автордың беделі немесе жеке қарым-қатынастары сияқты сыртқы факторлардан тәуелсіздік күтіледі. Рецензенттер сындарлы кері байланыс беріп, жақсарту жолдарын ұсынады деп күтілуде. Сондай-ақ рецензенттерге кез келген этикалық мәселелер, соның ішінде зерттеу барысында этиканы бұзу, деректерді манипуляциялау немесе плагиат туралы хабарлау және қайталанатын жарияланымдарға қырағы болу ұсынылады. Рецензиялау процесінің тұтастығына нұқсан келтіруі мүмкін қате немесе кәсіби емес лексиканы қамтитын жағдайларды қоспағанда, кері байланыс авторларға беріледі.

Журнал рецензенттер мен редакторлардың қосқан үлесін бағалайды, бірақ сапасыз, дөрекі немесе уақтылы емес шолуларды жүйелі түрде жариялайтындармен ынтымақтастықты тоқтатады. Пікірлер уақтылы, құрметті және сындарлы болуы керек. Редакторлар рецензиялау процесінің жоғары сапасын, әділдігін және тиімділігін қамтамасыз етуге жауапты және қажет болған жағдайда түзету шараларын қабылдауға құқылы.

Редакторлар жарияланатын мазмұнның сапасын қамтамасыз етуге жауапты. Олар барлық зерттеулердің тиісті этикалық кеңестермен мақұлданғанына көз жеткізуі және зияткерлік меншік құқықтарын сақтауда қырағы болуы керек. Жарияланған контентте анықталған кез келген қателер, дәлсіздіктер немесе жаңылыстыратын ақпарат жедел және ашық түрде түзетілуі тиіс. Сондай-ақ редакторлар оқырмандар немесе авторлар жариялағаннан кейін туындаған кез келген этикалық мәселелерді немесе шағымдарды зерттеудің тұтастығын қамтамасыз ете отырып шешуге міндетті.

Қаржыландыру

Авторлар зерттеуді жүргізу және қолжазбаны дайындау үшін алынған барлық қаржылық қолдау көздерін ашып көрсетуі керек. Қаржыландыру туралы өтініште мыналарды көрсету қажет:

-Грант немесе жоба туралы ақпарат — қаржыландыру агенттігінің толық атауы, грант нөмірі және жобаның атауы (егер бар болса).

-Институционалдық немесе ұйымдастырушылық қолдау — университеттер, ғылыми-зерттеу институттары немесе басқа ұйымдар көрсететін кез келген қаржылық көмек.

Қаржыландырудың жоқтығы туралы өтініш. Егер сырттан қаржыландыру алынбаған болса, авторлар мынаны көрсетуі керек: "Бұл зерттеу мемлекеттік, коммерциялық немесе коммерциялық емес секторлардағы қаржыландыру агенттіктерінен арнайы гранттар алған жоқ".

Қаржыландыру туралы ақпараттың толық ашықтығы зерттеудің тұтастығын қамтамасыз етуге көмектеседі және оқырмандарға зерттеуге ықтимал әсерді бағалауға мүмкіндік береді.

Бейнелер мен пішіндер

Мақалаға суреттер мен диаграммаларды, егер олар мазмұнға елеулі үлес қосса және ұсынылған жұмысты түсінуге ықпал етсе ғана қосыңыз. Суреттер мен диаграммаларды тек сәндік немесе иллюстрациялық мақсаттарда пайдаланудан аулақ болыңыз, себебі олар сіздің мақалаңызға ғылыми құндылық қоспайды.

Мәтінді, иллюстрацияларды, кестелерді, деректерді, аудио, бейне, кескіндерді, скриншоттарды, музыкалық нотацияны немесе кез келген басқа қосымша материалдарды қоса алғанда, мақалаңызда авторлық құқықпен қорғалған кез келген материалды пайдаланбас бұрын авторлық құқық иесінен жазбаша рұқсат алу өте маңызды. Бұл талап материалдың үшінші тарапқа немесе сіздің мекемеге тиесілі екендігіне қарамастан қолданылады.

Теріс қылық

Журнал кез келген тәртіп бұзушылыққа қатысты қатаң саясатты ұстанады және ұсыныстарға сәйкес өзінің ғылыми жазбаларының тұтастығын сақтау үшін тиісті шараларды қабылдайды COPE.

Журнал қарастыратын теріс қылықтардың мысалдары мыналарды қамтиды:

- Ұйымдарға қатыстылығы туралы мәліметтерді бұрмалау
- Авторлық құқықты бұзу немесе бөгде материалдарды рұқсатсыз пайдалану
- Баға ұсыныстарын манипуляциялау
- Қайталанатын жұмысты жіберу немесе жариялау
- "Этикалық демпингке" қатысу
- Кескіндерді өзгерту немесе деректердің немесе оларды бұрмалау
- Рецензиялауды манипуляциялау
- Плагиат
- Қайта өңдеу немесе өзіндік плагиат мәтіннің
- Жария етпеу бәсекелес мүдделер
- Этикалық емес зерттеу тәжірибелеріне қатысу

Жөнелтімнің телнұсқасы

Бұрын жарияланған немесе басқа басылымда қаралып жатқан қолжазбалар біздің журналда жариялау үшін қарастырылмайды. Егер автор бұрын жарияланған немесе қаралып жатқан шығармаға сүйенсе, ол бастапқы дереккөзге нақты сілтеме жасап, оның жаңа қолжазбасы бұрынғы шығармамен салыстырғанда жаңа және түпнұсқалық нәрсені қалай қосатынын түсіндіруі керек.

Журнал Жарияланымдар этикасы жөніндегі комитеттің қағидаттарын ұстанатын болады (ұсынымдар СОРЕ) жариялау процесінің тұтастығын сақтау және академиялық адалдықтың ең жоғары стандарттарын сақтау.

Дәйексөз келтірумен айла-шарғы жасау

Дәйексөзді манипуляциялау дәйексөздер санын жасанды түрде көбейтуге немесе көрсеткіштерге әсер етуге бағытталған этикалық емес әрекеттерді білдіреді әсер ету-фактор. Журнал дәйексөздерді манипуляциялаудың келесі нысандарына қатаң тыйым салады:

-Мәжбүрлі дәйексөз — журналдың немесе жеке автордың дәйексөз көрсеткіштерін жақсарту үшін авторлардан қажет емес сілтемелерді қосуды талап ету.

-Теріс пайдалану өзіндік дәйексөз келтірумен — шамадан тыс өзіндік дәйексөз келтіру, бұл ғылыми талқылауға ықпал етпейді, тек автордың дәйексөздерінің санын көбейтуге қызмет етеді.

- Дәйексөз картельдері — авторлар, редакторлар немесе журналдар арасындағы көрсеткіштерді манипуляциялау мақсатында бір-бірінің жұмыстарына жүйелі түрде сілтеме жасау туралы келісімдер әсер ету-фактор.

-Дәлелсіз дәйексөздер — зерттеу нәтижелерін тікелей қолдамайтын маңызды емес немесе шамадан тыс дәйексөздерді қосу.

Авторлар, рецензенттер және редакторлар сілтемелердің тек олардың өзектілігі мен зерттеуге қосқан үлесін ескере отырып енгізілуін қамтамасыз етуі керек. Журнал Жарияланымдар этикасы жөніндегі комитеттің ұсынымдарын сақтайды (СОРЕ) дәйексөзді манипуляциялауды болдырмау үшін және анықталған кез келген бұзушылық қолжазбаның қабылданбауына, редакциялық әрекетке немесе жарияланған мақалаларды қайтарып алуға әкелуі мүмкін.

Деректерді ойдан шығару және бұрмалау:

Журнал деректерді бұрмалауға және бұрмалауға қатаң тыйым салады, өйткені мұндай тәжірибелер зерттеулердің тұтастығын бұзады және ғылыми негізділікке нұқсан келтіреді.

Барлық авторлар өз деректерінің дәлдігі мен тұтастығына жауапты. Егер рецензиялау кезінде немесе жарияланғаннан кейін деректердің шынайылығына күмән туындаса, журнал бастапқы деректерді қарау үшін сұрай алады. Жалғандық немесе жалғандықтың расталған жағдайлары қолжазбаның қабылданбауына, жарияланған мақалалардың кері қайтарылуына және олар туралы тиісті ұйымдарға немесе қаржыландыру ұйымдарына хабарлануына әкеледі.

Журнал ұсыныстарды ұстанады СОРЕ (Жарияланымдар этикасы комитетінің) және деректерді мақсатсыз пайдаланғаны үшін барлық айыптауларға байыпты қарайды.

Авторды немесе атрибуцияны қате көрсету:

Артық жариялау, сондай-ақ қайталанатын немесе қайталанатын жарияланым ретінде белгілі, автор тиісті ақпаратты ашпай немесе негіздемесіз бірнеше журналдарда іс жүзінде бірдей зерттеу нәтижелерін ұсынғанда немесе жариялағанда орын алады. Бұл тәжірибе этикаға қайшы келеді және академиялық басылымның қағидаларына нұқсан келтіреді.

Авторлар осыған ұқсас жұмыстардың кез келген алдыңғы жарияланымдары, соның ішінде конференция материалдары немесе алдын ала басып шығарулар туралы нақты есеп беруге және бұрын жарияланған материалдарды қайта пайдалануға рұқсат алуға міндетті. Журнал Жарияланымдар этикасы жөніндегі комитеттің ұсынымдарын сақтайды (СОРЕ) және қолжазбаны қабылдамау, мақаланы қайтарып алу немесе ұйымдар мен қаржыландырушы ұйымдарға этикалық нормаларды бұзғаны туралы хабарлау сияқты түзету шараларын қолдана алады.

Артық жарияланымдар:

Артық жариялау, сондай-ақ қайталанатын немесе қайталанатын жарияланым ретінде белгілі, автор тиісті ақпаратты ашпай-ақ бірнеше журналдарда іс жүзінде бірдей зерттеу нәтижелерін ұсынғанда немесе жариялағанда орын алады. Бұл тәжірибе этикаға жатпайды, себебі ол мақсатсыз пайдалануға әкеледі редакциялық ресурстарды пайдалану, академиялық үлесті асыра бағалау және ғылыми қауымдастықты адастыру.

Авторлар кез келген алдыңғы немесе қайталанатын жарияланымдарды ашып көрсетуі және ұсынылған жұмыстың түпнұсқа және жарияланбағанын қамтамасыз етуі керек. Егер бұрын жарияланған зерттеу орын алса (мысалы, конференция материалдарында немесе алдын ала басып шығару серверлерінде), бұл өтінімде анық көрсетілуі керек. Журнал Жарияланымдар этикасы жөніндегі комитеттің ұсынымдарын ұстанады (COPE) және олардың бұзылуы қолжазбаның қабылданбауына, жарияланған жұмыстың кері қайтарылуына немесе этикалық нормалардың бұзылғаны туралы тиісті ұйымдарға хабарлауға әкелуі мүмкін.

Кескіндерді манипуляциялау:

Кескіндерді қасақана өзгерту немесе қолдан жасау басқаларды адастыруға және ғылыми деректерге деген сенімді төмендетуге бағытталған этикалық нормаларды өрескел бұзу болып табылады. Мұның ауқымды және ұзақ мерзімді салдары болуы мүмкін. Журнал қолжазбаларға енгізілген барлық суреттердің дәл және өзгертілмеуін талап етеді. Кескіндерді жақсарту, күңгірттеу, жылжыту, жою немесе қосу сияқты кез-келген өзгертулер нақты ашылуы керек. Жарықтықты, контрастты немесе түс балансын реттеуге рұқсат етіледі, егер олар бастапқы ақпаратты күңгірттендірмесе немесе жоймаса. Гельдер, вестерн сияқты әртүрлі көздерден алынған кескіндерді біріктіру-дақтар немесе микроскопиялық кескіндер сызбаның немесе аңыздың субтитрінде анық көрсетілуі керек. Ұсынбау түпнұсқа, өңделмеген кескіндердің сұрауы бойынша қолжазбаның қабылданбауына немесе кері қайтарылуына әкелуі мүмкін.

Рецензиялау процесі

Барлық ұсынылған қолжазбалар ең жоғары академиялық стандарттарды сақтауға бағытталған қатаң рецензиялау процесінен өтеді. Қолжазбаны алғаннан кейін редактор оның өзектілігін, сапасын және журналдың тақырыптары мен нұсқауларына сәйкестігін бағалау үшін алдын ала сараптама жүргізеді. Егер қолжазба жарамды деп танылса, ол тиісті саладағы тәуелсіз сарапшылардың қарауына жіберіледі. Рецензиялау авторлардың да, рецензенттердің де құпиялылығына кепілдік беретін қос соқыр рецензиялау принципі бойынша жүзеге асырылады. Бұл біржақтылықты жоюға көмектеседі және қолжазбаны объективті бағалауға ықпал етеді.

Рецензенттердің пікірлері қолжазбаны қабылдауда, қайта қарауда немесе қабылдамауда шешуші рөл атқарады. Редакциялық алқа рецензенттердің ұсыныстарын қолжазбаның ғылыми құндылығымен, презентацияның анықтығымен, түпнұсқалығымен және журнал стандарттарына сәйкестігімен қатар қарастырады. Қолжазбаны жариялау туралы түпкілікті шешімді редакция алқасы қабылдайды, ол журнал мазмұнының тұтастығы мен сапасын қамтамасыз ете отырып, бейтарап әрекет етеді.

Этикалық мәселелер, қоғамға әсер ету немесе қауіпсіздік мәселелері сияқты нәзік мәселелерді қозғайтын қолжазбалар үшін зерттеудің адалдық тобы қосымша кеңес сұрай алады. Бұл сыртқы сарапшылармен кеңесуді, редакциялық алқаның басқа мүшелерін тартуды немесе тиісті салаларда маманданған рецензенттерді тартуды қамтуы мүмкін. Бұл кезең күрделі мәселелерді қозғайтын қолжазбалардың әртүрлі көзқарастардан мұқият бағалануын қамтамасыз етеді.

Плагиатқа қатысты саясат

Плагиаттың анықтамасы

Плагиат — бұл басқа адамның идеяларын, тілін немесе жұмысын дереккөзді дұрыс көрсетпей пайдалану. Бұған келесілер кіреді, бірақ олармен шектелмейді:

-Мәтінді, суреттерді, деректерді немесе нәтижелерді басқа дереккөзден сілтемесіз көшіру.

-Дереккөзді көрсетпей, басқа біреудің жұмысын тым дәл қайталау.

-Бір жұмысты ақпаратты ашпай-ақ бірнеше басылымға жіберу.

-Қолжазбада бұрын жарияланған материалдарды рұқсатсыз немесе растаусыз пайдалану.

Плагиатты анықтау

Барлық ұсынылған қолжазбалар плагиатты анықтау үшін кәсіби бағдарламалық құрал арқылы плагиатқа тексеріледі. Бағдарлама бұрын жарияланған жұмыстармен, соның ішінде жалпыға қолжетімді жұмыстармен кез келген сәйкессіздіктерді анықтайды репозиторийлерде және алдын ала басып шығару серверлерінде. Плагиаттың елеулі мысалдары, соның ішінде сөзбе-сөз көшіру немесе парафразаның жеткіліксіздігі бар кез келген қолжазба сөзсіз қабылданбайды.

Өзіндік Плагиат

Өзіндік Плагиат, сондай-ақ мәтінді қайта өңдеу ретінде белгілі, автор өзінің бұрын жарияланған жұмыстарының маңызды бөліктерін тиісті дәйексөздерсіз немесе авторлық куәліктерсіз қайта пайдаланған кезде орын алады. Авторлар өздерінің бұрынғы зерттеулеріне сүйенуі мүмкін болса да, мәтінді, деректерді немесе идеяларды ашықтықсыз шамадан тыс қайта пайдалану әдепсіз болып саналады және оқырмандарды адастырып, академиялық үлестерді бұрмалауы мүмкін.

Этикалық және құқықтық салдарлар

Журнал плагиатқа өте байыпты қарайды, өйткені ол академиялық қауымдастықтың сенімі мен зерттеулердің сенімділігіне нұқсан келтіреді. Плагиат анықталған кез келген қолжазба қабылданбайды. Егер плагиат жарияланғаннан кейін анықталса, журнал мақаланы қайтарып алып, ресми хабарлама бере алады. Сонымен қатар, плагиат жасаған авторлар өздерінің академиялық мекемелері немесе ғылыми-зерттеу ұйымдары тарапынан тәртіптік жазаға тартылуы мүмкін.

Корреспондент-автордың рөлі

Тиісті автор барлық авторлардың плагиатқа қатысты саясатты білуі және сақтауы үшін жауапты. Ол ұсынылған қолжазбада плагиаттың болмауын және барлық ақпарат көздерінің, оның ішінде алдыңғы жарияланымдардың тиісті түрде келтірілуін қамтамасыз етуге міндетті.

Қайталану мүмкіндігі және ашықтық

Журнал авторларды қолжазбада пайдаланылған барлық деректердің, мәтіндердің және идеялардың дереккөздерін нақты көрсете отырып, өз жұмыстарының толық ашықтығын қамтамасыз етуге шақырады. Зерттеу қайталанатын болуы керек және авторларға сұраныс бойынша бастапқы деректерді, әдістемелерді және дереккөздерді ұсынуға шақырылады. валидациялар.

Плагиат бойынша айыптауларды өңдеу

Плагиатқа күдік туындаған жағдайда журнал мұқият тергеу жүргізеді. Редактор авторлардан түсініктеме сұрайды және қажет болған жағдайда сыртқы сарапшылармен кеңесе алады. Нәтижелерге байланысты қолжазбаны қабылдамау, мақаланы қайтарып алу немесе авторлар ұйымдарына хабарлама жіберуді қоса алғанда, тиісті шаралар қабылданады.

Дұрыс дәйексөзді ынталандыру

Байқаусызда плагиатқа жол бермеу үшін журнал авторларды ғылыми мақалалар, кітаптар немесе интернет-ресурстар болсын, барлық дереккөздерге нақты сілтемелерді қоса, дәйексөз келтірудің дұрыс әдістерін қолдануға шақырады. Авторлар журнал талап ететін дәйексөздердің дұрыс стилін ұстанатынына және оқырмандарға дереккөздерді тексеруге мүмкіндік беретін барлық қажетті ақпаратты қамтитынына көз жеткізуі керек.

Журнал ғылыми деректердің тұтастығын сақтауға және зерттеулердегі адалдық пен ашықтық мәдениетін қалыптастыруға көмектесуге тырысады. Плагиат кез келген нысанда қабылданбайды және ешбір жағдайда рұқсат етілмейді.

Алдын ала басып шығаруға қатысты саясат

Журнал зерттеу нәтижелерін алдын ала басып шығару арқылы таратуды қолдайды және олардың ғылыми біліммен алмасуды жеделдетудегі құндылығын мойындайды. Авторларға қолжазбаларыңызды ресми сараптамадан және жарияланғанға дейін алдын ала басып шығару серверлеріне жүктеп салу ұсынылады. Алдын ала басып шығарулар материалдармен дереу танысуға және академиялық қауымдастықтан кері байланыс алуға мүмкіндік береді, бұл зерттеу сапасын арттыруға және бірлескен талқылауларды жеңілдетуге мүмкіндік береді.

Алдын ала басып шығаруды ұсынуды ынталандыру

Авторларға өз зерттеулерін қағаз жазудың кез келген кезеңінде, тіпті рецензияланғанға дейін алдын ала басып шығару ретінде жариялау ұсынылады. Алдын ала басып шығаруды жүктеп салу зерттеушілерге әріптестерінен ерте кері байланыс алуға, өз жұмыстарын мойындауға ұмтылуға және ғылыми ашықтық қағидаттарына адалдығын көрсетуге мүмкіндік береді. Журнал ашық ғылымды дамыту және білімнің жылдам алмасуын қамтамасыз ету үшін алдын ала басып шығарудың маңыздылығын мойындайды.

Мақалаларды алдын ала басып шығару және журналдарға жіберу

Қолжазбаны журналға ұсыну алдын ала басып шығару түрінде алдын ала таратумен шектелмейді. Авторлар өздерінің алдын ала басып шығаруларын ресми рецензиялау және журналда ықтимал жариялау үшін ұсына алады. Алдын ала басып шығаруға ешқандай эмбарго немесе шектеулер қойылмайды және журналдың басқа критерийлері орындалған жағдайда, олар алдыңғы жарияланымдар болып саналмайды. Алдын ала басып шығару ретінде жүктеп салынған қолжазбалар журналға тікелей жіберілген қолжазбалар сияқты рецензиялау процесінен өтуі мүмкін.

Алдын ала басып шығаруларды жарияланған нұсқалармен байланыстыру

Жариялауға алдын ала басып шығаруды қабылдаған жағдайда авторларға мақаласының соңғы жарияланған нұсқасына сілтемені бірге қосу ұсынылады DOI алдын ала басып шығару туралы ақпаратқа. Бұл оқырмандарға зерттеу барысын және оның соңғы нәтижелерін бақылауға мүмкіндік береді. Сондай-ақ авторлар алдын ала басып шығару серверінде қолжазбаның соңғы нұсқасын жарияланғаннан кейін орналастыру арқылы алдын ала басып шығаруларын жаңарта алады, сонымен бірге рецензиялау процесінде енгізілген түзетулер мен толықтыруларды нақты көрсете алады.

Нұсқаларды басқару және жаңартулар

Егер алдын ала басып шығару елеулі өзгерістерге ұшыраса, авторларға жаңартылған нұсқаны алдын ала басып шығару серверіне жүктеп салу және енгізілген өзгерістер туралы ақпаратты қосу ұсынылады. Бұл зерттеудің ең дәл және жаңартылған нұсқасы жұртшылыққа қолжетімді болуын қамтамасыз етеді. Сондай-ақ авторларға алдын ала басып шығару рецензенттердің пікірлерін, соның ішінде өзгерістердің қысқаша сипаттамасын ескере отырып қайта өңделгенін көрсету керек.

Авторлық құқық және лицензиялау

Алдын ала басып шығаруды жіберген кезде авторлар өз жұмыстарының барлық авторлық құқықтарын сақтайды. Журнал авторларға олардың қолжетімділігі мен көрінуін арттыру үшін алдын ала басып шығару үшін ашық қолжетімді лицензияларды таңдауды ұсынады. Авторлар авторлық құқық шарттарымен және олар пайдаланатын алдын ала басып шығару серверінің лицензиялау саясатымен танысуы керек. Сонымен қатар, журнал соңғы жарияланған нұсқасының лицензиялық келісімдерге және қажет болған жағдайда ашық қолжетімділік саясатына сәйкестігін талап етеді.

Этикалық ойлар

Авторлар өздерінің алдын ала басып шығаруларының этикалық стандарттарға сәйкестігін, соның ішінде құпия деректерді дұрыс өңдеуді, зияткерлік меншікті қорғауды және этикалық кеңестің талаптарын сақтауды қамтамасыз етуі керек. Қолжазбаны сараптау барысында анықталған кез келген этикалық мәселелер мақаланың алдын ала басып шығару ретінде жүктелгеніне қарамастан, журналдың этикалық нұсқауларына сәйкес шешіледі.

Қайталанатын жарияланым жоқ

Автор бір зерттеу нәтижелерін бірнеше журналдарда тиісті ақпаратты ашпай немесе негіздемесіз ұсынса немесе жарияласа, журнал қайталанатын жарияланымдарға қатаң тыйым салады. Бұл тәжірибе этикаға жатпайды, себебі ол мыналарға әкеледі: редакциялық ресурстарды мақсатсыз пайдалану, академиялық беделді бұрмалау және авторлық құқықтың бұзылуына әкелуі мүмкін.

Рецензиялауға ықпалы

Алдын ала басып шығаруды қамтамасыз ету рецензиялау процесіне әсер етпейді. Рецензенттер қолжазбаны алдын ала басып шығару мәртебесіне қарамастан, оның ғылыми құндылығы тұрғысынан бағалауы керек. Алдын ала басып шығарудың болуы рецензенттерге қосымша контекст немесе деректер бере алады, бірақ рецензиялау стандарттарына немесе қолжазбадан күтуге әсер етпейді.

Журнал алдын ала басып шығарудың ашық ғылымды дамытудағы және зерттеудің ашықтығын арттырудағы рөлін жоғары бағалайды. Алдын ала басып шығаруды жариялауды ынталандыру арқылы біз ашықтықты арттыруға, зерттеу нәтижелерін таратуды жеделдетуге және ғылыми қоғамдастықтағы ынтымақтастықты арттыруға тырысамыз.

Зерттеушілік этика және келісім

Адамдарды, жануарларды, өсімдіктерді немесе биологиялық объектілерді қамтитын және қорғалған немесе құпия деректерді пайдаланатын зерттеулер қатаң этикалық ережелерге сай болуы керек. Авторлар өз зерттеулерінің келесі стандарттарға сәйкестігін қамтамасыз етуі керек:

-Этикалық сараптама және мақұлдау: Зерттеуді этикалық комитет мақұлдауы керек және авторлар комитеттің атауын, мақұлдаудың сәйкестендіру нөмірлерін және мақұлдау күнін қоса алғанда, осы мақұлдаудың дәлелдерін ұсынуы керек. Бұл олардың сипатына (адамдар, жануарлар, өсімдіктер немесе биологиялық объектілер) немесе жүргізу шарттарына қарамастан барлық зерттеулерге қатысты.

Ақпараттандырылған келісім: егер зерттеуге адамдар қатысса, авторлар әрбір қатысушының ақпараттандырылған келісімін алғанын растауы керек. Бұл келісім зерттеудің сипаты, ықтимал тәуекелдер және олардың деректерін пайдалану тәртібі туралы ақпаратты қамтуы керек.

Жануарлардың саулығы: Жануарларға жүргізілген зерттеулерде авторлар ауырсынуды, стрессті және азапты азайту үшін қабылданған шараларды сипаттауы керек. Пайдаланылатын жануарлардың түрі мен санын таңдау негізделуі керек. Зерттеушілер "3" қағидасы сияқты тиісті нұсқауларды орындауы керекR" (ауыстыру, қысқарту және нақтылау), этикалық көзқарасты қамтамасыз ету.

Құпия деректерді қорғау: Журнал барлық ұсынылған қолжазбаларда құпия деректердің этикалық өңделуін және қорғалуын қамтамасыз етуге міндеттенеді. Журнал Жарияланымдар этикасы жөніндегі комитеттің ұсынымдарын басшылыққа алады (COPE) зерттеудің құпиялылығы мен тұтастығы стандарттарын сақтау үшін.

Осы этикалық талаптарға сәйкес келмейтін немесе этикалық нормаларды растайтын қажетті құжаттармен қамтамасыз етілмеген зерттеулерден бас тартылады. Зерттеудің этикалық тұтастығы ең маңызды болып табылады және редакторлар қосымша құжаттаманы сұрау немесе тиісті этикалық қадағалаудан өтпеген материалдарды қабылдамау құқығын өзіне қалдырады.

Рецензенттердің міндеттері

Рецензенттер барлық ұсынылған қолжазбаларды құпия деп санауға және рецензиялау процесіне қатыспайтын адамдарға қолжазбаның қандай да бір ақпаратын немесе мазмұнын беруден бас тартуға міндетті. Қарастырылып отырған барлық қолжазбалар құпия құжаттар болып саналады және рецензенттер қолжазбадағы ешбір ақпараттың үшінші тұлғаларға жария етілмеуін қамтамасыз етуге міндетті. Бұл қолжазбаның мазмұнын әріптестеріне, достарына немесе автор тікелей рұқсат еткен жағдайларды қоспағанда, рецензиялау процесіне тікелей қатысы жоқ кез келген адамға беруді қамтиды. Қолжазбаның құпиялылығы жіберуден бастап түпкілікті шешімге дейінгі барлық кезеңдерде сақталуы тиіс.

Рецензенттерге автордың нақты келісімінсіз қолжазбаны өздерінің зерттеушілік мақсаттары үшін, жариялау үшін немесе жеке мақсаттары үшін пайдалануға тыйым салынады. Рецензенттер өз жұмыстарына немесе ғылыми жобаларына қолжазбадағы қандай да бір идеяларды, деректерді немесе материалдарды енгізбеуі, сондай-ақ қолжазба жарияланғанға дейін, егер автор рұқсат бермесе, оларға сілтеме жасамауы керек. Рецензиялау процесінде алынған кез келген жеке пайда, оның ішінде жарияланбаған зерттеулерді қарау кезінде алынған ақпаратты пайдалану әдепсіз болып саналады.

Рецензенттер рецензиялау барысында қолжазбаны автор айтпаған тиісті зерттеулердің бар-жоғын зерттеп, қажет болған жағдайда тиісті сілтемелерді ұсынуы керек. Рецензенттердің қолжазбада барлық сыртқы идеяларды, теорияларды және деректерді дұрыс тануын қамтамасыз ету өте маңызды. Егер рецензент ұсынылған қолжазба мен бұрыннан жарияланған жұмыстардың арасында елеулі ұқсастықтарды немесе сәйкессіздіктерді тапса, олар редакторға осы ықтимал мәселелер туралы дереу хабарлауы тиіс. Рецензент ешқандай болжам немесе айыптау жасамауы керек, бірақ редактор оларды жариялаудың этикалық стандарттарына сәйкес шеше алатындай нақты ескертулер беруі керек.

Рецензенттер қолжазбаны тек ғылыми құндылығы, өзектілігі және журнал ережелеріне сәйкестігі тұрғысынан бағалауы керек. Олар автордың жеке басына, өмірбаянына немесе ұйымдарға қатыстылығына байланысты біржақтылықтан аулақ болуы керек. Рецензенттің мүдделер қақтығысы (мысалы, автормен жеке, кәсіби немесе қаржылық қарым-қатынасы) болған жағдайда, ол бұл қайшылық туралы редакторға хабарлауға және қажет болған жағдайда рецензиялау тапсырмасынан бас тартуға міндетті.

Сонымен қатар, рецензенттер рецензиялау процесінде кездесетін кез келген этикалық мәселелер туралы, соның ішінде деректерді манипуляциялау, плагиат немесе қайталанатын жарияланымдар сияқты зерттеу этикасының ықтимал бұзылуы туралы хабарлауы керек. Этикалық бұзушылықтарға күдік туындаған жағдайда, рецензенттер рецензиялау процесінде адалдықтың жоғары стандарттарының сақталуын қамтамасыз ете отырып, осындай мәселелер туралы хабарлау үшін журнал процедураларын орындауы керек.

Рецензенттерге авторлардың жұмысын жақсартуға көмектесетін сындарлы және пайдалы кері байланыс беру ұсынылады. Кері байланыс құрметті, түсінікті және нақты болуы керек, күшті жақтарын атап өтіп, жақсартуларды ұсынуы керек. Кез келген кәсіби емес, тым қатал немесе егжей-тегжейлі емес кері байланыс еленбеуі мүмкін. Осы стандарттарға сәйкес келмейтін немесе жүйелі түрде уақтылы немесе сапасыз рецензияларды ұсынатын рецензенттер журналдың рецензенттер тізімінен шығарылуы мүмкін.

Есептілік стандарттары

Ғылыми зерттеулердің дұрыстығын қолдау және оларды қамтамасыз ету үшін қайталану мүмкіндігі авторлар өз зерттеулерін анық, ашық және толық көрсетуі керек. Келесі стандарттарды сақтау қажет:

Егжей-тегжейлі әдістеме: Авторлар деректерді жинау, талдау және интерпретациялау тәртібін қоса алғанда, зерттеу әдістемесінің нақты және егжей-тегжейлі

сипаттамасын ұсынуы керек. Бұл басқа зерттеушілерге, егер қаласа, зерттеуді қайталауға, сондай-ақ пайдаланылған барлық статистикалық әдістерді қосуға мүмкіндік береді.

Нәтижелердің ашықтығы: Нәтижелерді ұсыну бейтарап болуы керек және гипотезаны қолдамаса да, жиналған барлық деректерді көрсетуі керек. Авторлар оң және теріс нәтижелерді қамтуы және қажет болған жағдайда толық статистикалық талдауды қамтамасыз етуі керек.

Мақсаттың нақты анықтамасы: Авторлар өз зерттеулерінің мақсаттары мен міндеттерін нақты тұжырымдап, олардың нақты анықталуын және пайдаланылған әдістеменің сәйкестігін қамтамасыз етуі керек. Бұл оқырмандарға зерттеудің мазмұны мен өзектілігін түсінуге көмектеседі.

Қайталану мүмкіндігі және деректермен алмасу: Зерттеудің қайталануын қамтамасыз ету үшін авторларға бастапқы деректерді, кодтарды және тексеруге немесе көшіруге көмектесетін кез келген қосымша материалдарды ұсыну ұсынылады зерттеу нәтижелерін талдау. Сондай-ақ авторлар өздерінің мекемелері немесе қаржыландырушы ұйымдары белгілеген деректермен алмасудың барлық ережелерін сақтауы керек.

Бөгде материалдарды пайдалану

Авторлар өз жұмыстарында пайдаланылған барлық үшінші тарап мазмұнының авторлық құқық туралы заңдар аясында тиісті түрде тізімделгеніне және пайдаланылғанына көз жеткізу үшін мұқият болуы керек. Бұған кез келген мәтін, суреттер, кестелер, суреттер, аудио, бейне және т.б. кіреді медиафайлдар, авторлар жасамаған. Келесі қадамдарды орындау қажет:

Авторлық құқық иелерінің рұқсаты: Авторлар авторлық құқық иелерінен олардың қолжазбасына енгізілген кез келген үшінші тарап мазмұнына жазбаша рұқсат алуы керек. Бұл әділ пайдалану ережелеріне немесе ұқсас ерекшеліктерге жатпайтын барлық мазмұн үшін қажет. Авторлар барлық рұқсаттардың көшірмелерін сақтауы және сұраныс бойынша олардың редакцияларын ұсынуы қажет.

– **Дұрыс атрибуция:** Рұқсат болса да, барлық үшінші тарап мазмұны үшін атрибуцияны көрсету қажет. Бұл дереккөзді, авторды қоса алғанда, кез келген қарызға алынған жұмыстарға немесе материалдарға сілтеме жасау туралы толық ақпаратты қамтамасыз етуді қамтиды(ов), баспагердің және жарияланған күні.

- **Құқықтардың бұзылуының болмауы:** авторларға басқалардың зияткерлік меншік құқықтарын бұзатын мазмұнды пайдалануға тыйым салынады. Құқықтардың бұзылуы жағдайлары қолжазбаның қабылданбауына әкеліп соғады және қажет болған жағдайда қосымша әрекеттерді талап етуі мүмкін.

Авторлар үшінші тарап материалдарын тиісті рұқсатсыз немесе тиісті дәйексөздерсіз пайдалану қолжазбаны немесе мақаланы қайтарып алуды қоса алғанда, ауыр құқықтық зардаптарға әкелуі мүмкін екенін ескеруі керек. Сондықтан авторлардың қолжазбаны жібермес бұрын осы талаптарды орындауы өте маңызды.

Мәтіндерді жазуда генеративті АИ мен оның көмегімен технологияны қолдану

Жасанды интеллектті (АИ) және оған негізделген технологияны пайдалану академиялық және кәсіби басылымдарда кеңінен таралғандықтан, журнал академиялық адалдықты сақтаудың және мақалалар мен зерттеулерді жазу процесінде АИ құралдарын жауапкершілікпен және этикалық пайдалануды қамтамасыз етудің маңыздылығын атап көрсетеді.

Ақпараттың ашықтығы және ашылуы:

Деректерді жазу немесе талдау үшін генеративті АИ құралдарын немесе соған негізделген технологияны пайдаланатын авторлар қолжазбада осы құралдар мен олардың қызметтері туралы ақпаратты ашуға міндетті. Бұған АИ жасаған кез келген мәтін, деректерді талдау немесе тіл үлгілері немесе мәтін генераторлары сияқты АИ платформалары жасаған мазмұн кіреді. Мақаланың "Әдістер" бөлімінде оқырмандар мен рецензенттер АИ-ның жазу процесіне қатысу дәрежесін түсінуі үшін толық ашықтық қажет.

Авторлық және жауапкершілік:

Жасанды интеллектті пайдалану автордың шығармаға қосқан интеллектуалдық үлесін алмастырмауы керек. Авторлар әлі күнге дейін зерттеудің тұтастығына, дәлдігіне және түпнұсқалығына жауапты және AI көмегімен жасалған мазмұнды адамның интеллектуалдық еңбегін алмастыру ретінде талап ету мүмкін емес. Жасанды интеллектке негізделген технологиялар адамның нақты бақылауынсыз қолжазбаның маңызды бөліктерін жасау немесе өзгерту үшін пайдаланылмауы керек. Мазмұнның сапасы мен түпнұсқалығы үшін түпкілікті жауапкершілік авторларға жүктеледі.

Дәлдік және этикалық қолдану:

Авторлар, рецензенттер және редакторлар зерттеулер мен жарияланымдардағы дәлдік пен этикалық тәртіптің ең жоғары стандарттарын сақтауға міндетті. Журнал келесідей жарияланымдар этикасы жөніндегі комитеттің ұсынымдарына (COPE) зерттеулердің адалдығын және жарияланымның этикалық нормаларын сақтау.

Плагиат және AI жасаған мазмұн:

Генеративті AI құралдары, әсіресе жалпыға қолжетімді немесе авторлық құқықпен қорғалған туындыларды қамтитын үлкен деректер жиынында оқытылған кезде, бұрыннан бар мазмұнды байқаусызда көшіруге әкелуі мүмкін. Авторлар AI жасаған мазмұнның плагиатсыз болуын және басқа авторлардың жұмыстарын тиісті дәйексөздерсіз көшірмеуін қамтамасыз етуі керек. AI жасаған мәтін түпнұсқа болуы керек және сыртқы көздерден алынған кез келген мазмұн журналдың дәйексөз стандарттарына сәйкес дұрыс пішімделуі керек.

Деректердің тұтастығы және AI көмегімен алынған нәтижелер:

жасанды интеллект технологиялары қолданылады, авторлар кепілдік беруі керекжарамдылық және қайталану мүмкіндігі жасанды интеллект арқылы алынған деректер немесе нәтижелер. Жасанды интеллект арқылы алынған нәтижелер зерттеудің кез келген басқа кезеңі сияқты мұқият тексеруден және тексеруден өтуі керек. Бұған, егер қажет болса, зерттеу үшін жасанды интеллект алгоритмдері мен кодына қол жеткізуді қамтамасыз ету және зерттеуді қайталау үшін жеткілікті әдістемелік ақпаратты қамтамасыз ету кіреді.

Этикалық ойлар және адамның қадағалауы:

Журнал AI құралдары, әсіресе этикалық шешім қабылдау, сапалық талдау немесе адамның субъективтілігін талап ететін салалар сияқты салаларда адамның пайымдауын алмастырмауы керек екенін атап көрсетеді. AI зерттеу үдерісін жақсарту үшін көмекші құрал ретінде қызмет етуі керек, бірақ сыни ойлауды, интеллектуалды талдауды және адамның жауапкершілігін алмастырмауы керек. Авторлар AI көмегімен жасалған кез келген мазмұнның немесе талдаудың этикалық стандарттарға, соның ішінде құпиялылық, біржақтылық және әділдік мәселелеріне сәйкестігін қамтамасыз етуі керек.

Жасанды интеллектті пайдалануды шолу және бақылау:

Редакция алқасы ұсынылған материалдардағы жасанды интеллекттің қолданылуын бағалау құқығын өзіне қалдырады және авторлардан жасанды интеллекттің қолжазбаға қатысу дәрежесі туралы қосымша түсініктеме сұрай алады. Сондай-ақ авторлардан AI көмегімен дайындалған материалдардың түпнұсқалығы мен дұрыстығын растайтын қосымша құжаттаманы немесе дәлелдемелерді ұсыну сұралуы мүмкін.

Осы нұсқауларды орындай отырып, авторлар жасанды интеллект пен генеративті технологияларды пайдалану академиялық қатаңдық, зерттеу этикасы және ашықтық қағидаттарын бұзбай, олардың жұмысын жақсартатынына кепілдік бере алады.